

XV Konferencja Naukowa
MIKROZNIECZYSZCZENIA W ŚRODOWISKU CZŁOWIEKA

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

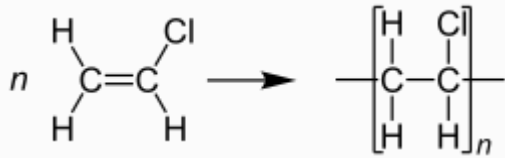
**EMISJA PLASTYFIKATORÓW DO
ŚRODOWISKA WODNEGO
Z ROZKŁADU POLI(CHLORKU
WINYLU)**

prof. dr hab. inż. Piotr Koszelnik,
dr inż. Małgorzata Kida,
dr inż. Sabina Ziembowicz

Częstochowa 2022

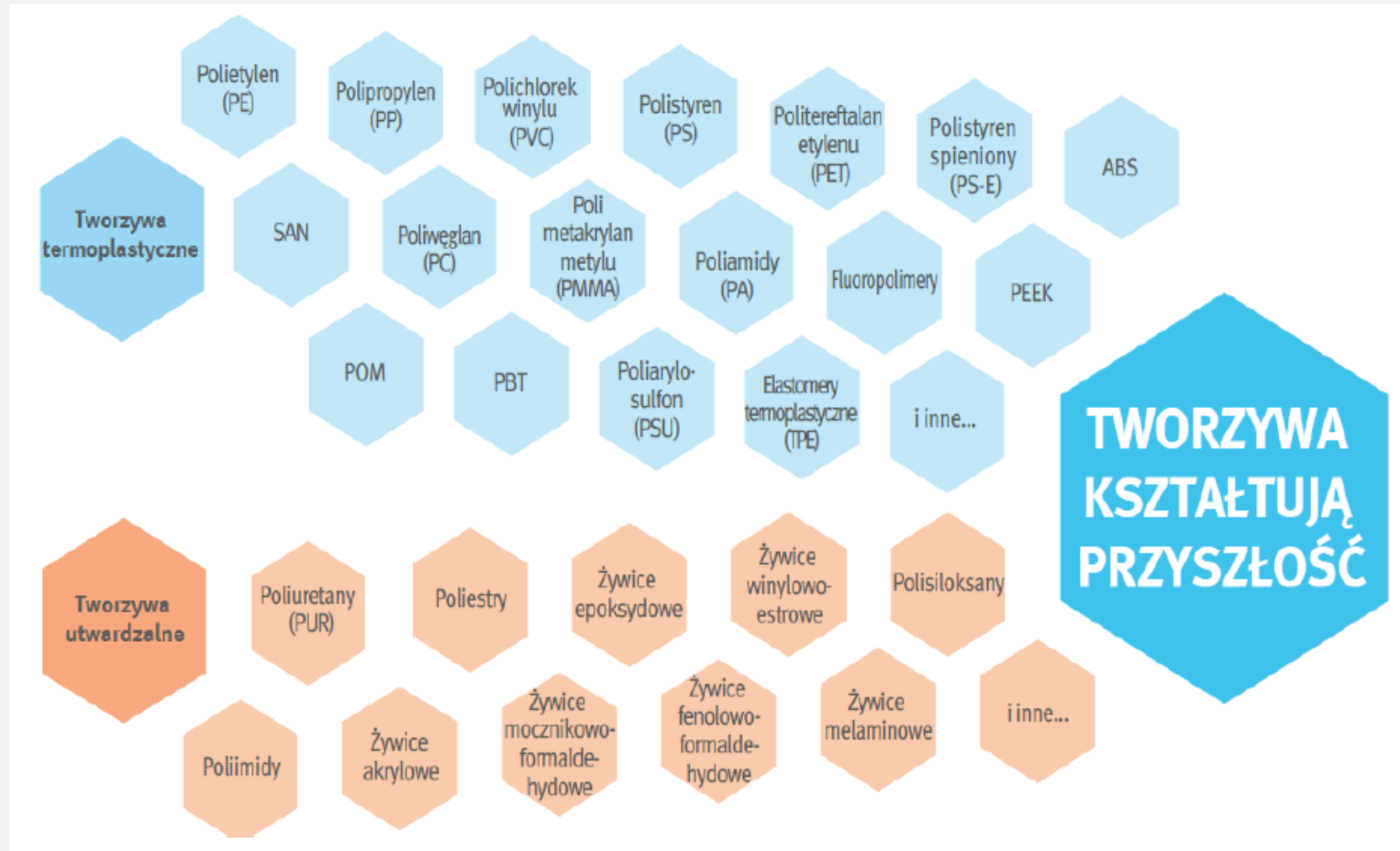
NAJCZĘŚCIEJ STOSOWANE TWORZYWA SZTUCZNE

Poli(chlorek winylu)

Stosowane dodatki polimerowe:

- wypełniacze
- przeciwutleniacze
- barwniki
- plastyfikatory i zmiękczacze**
- smary i promotory przepływu
- modyfikatory uderzeń
- środki zmniejszające palność
- środki porotwórcze

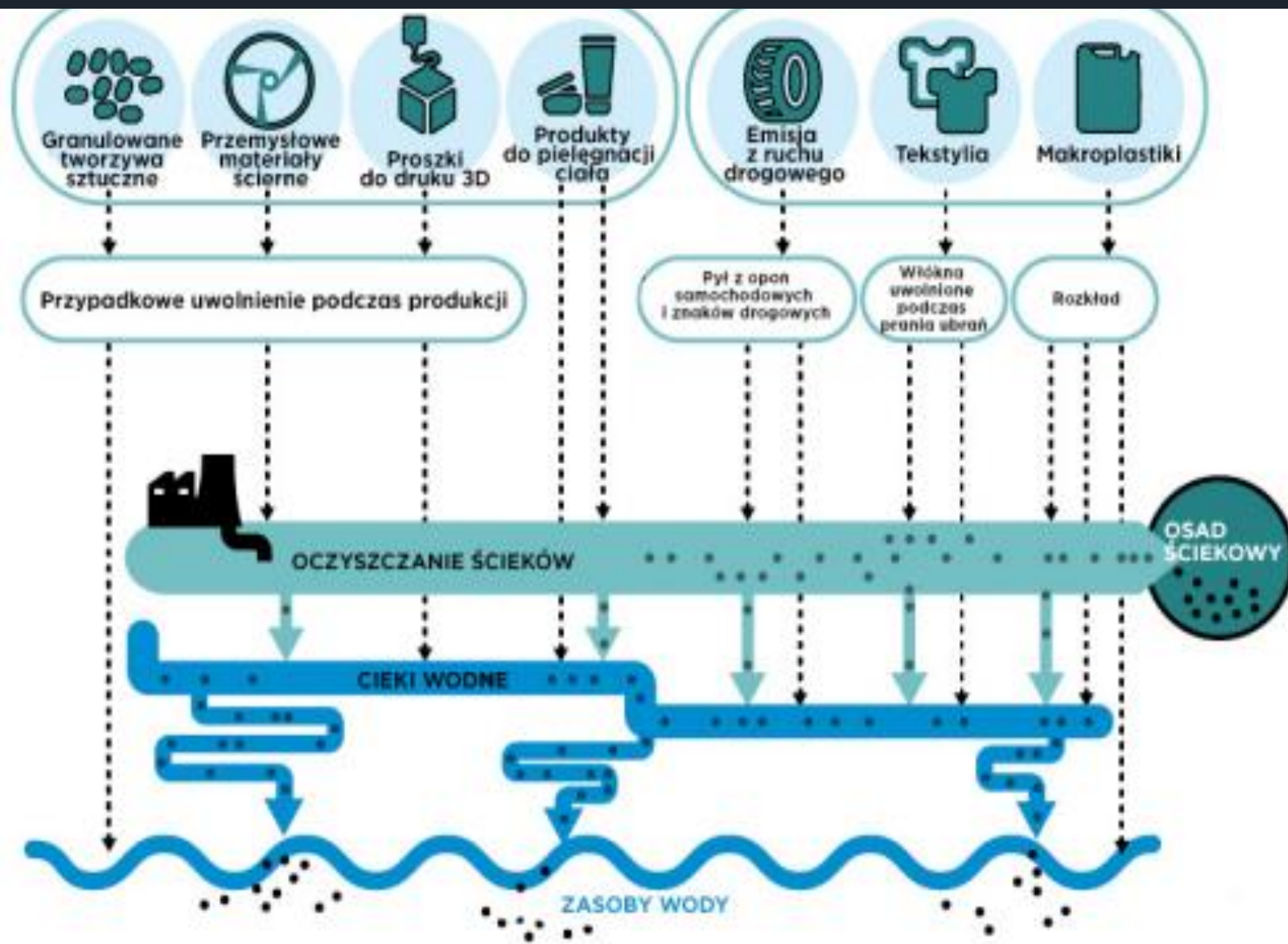

MIKROPLASTIK W ŚRODOWISKU WODNYM

ŹRÓDŁA MIKROPLASTIKU PIERWOTNEGO

ŹRÓDŁA MIKROPLASTIKU WTÓRNEGO

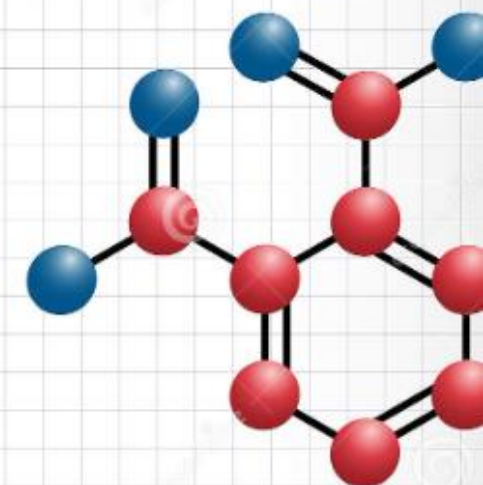
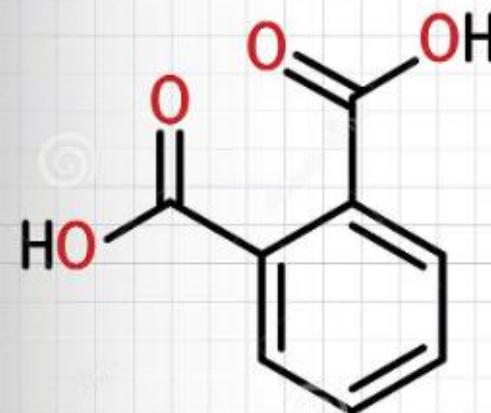
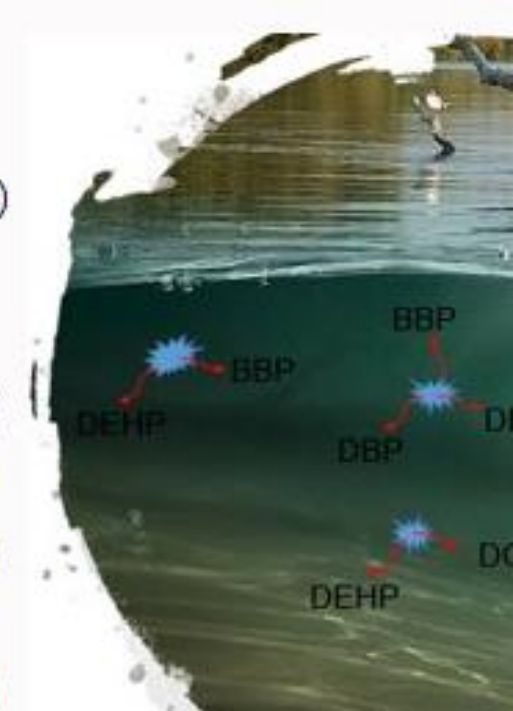
ESTRY KWASU FTALOWEGO (PAEs)

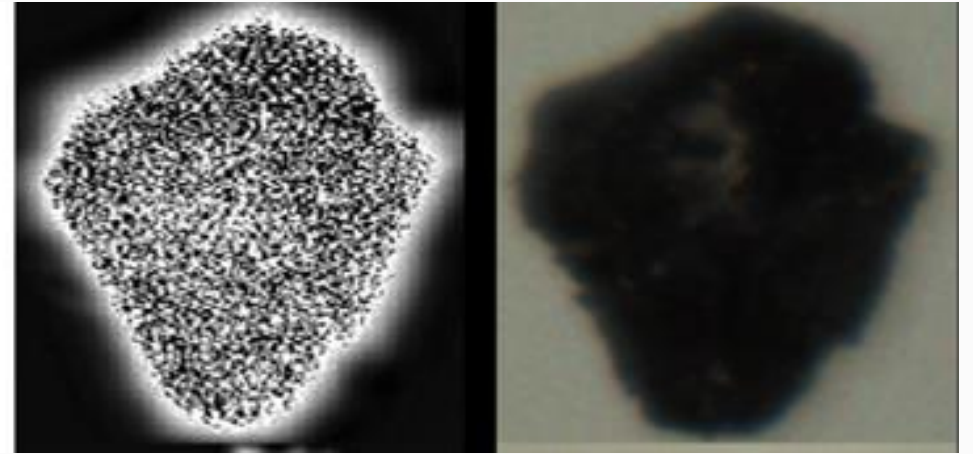
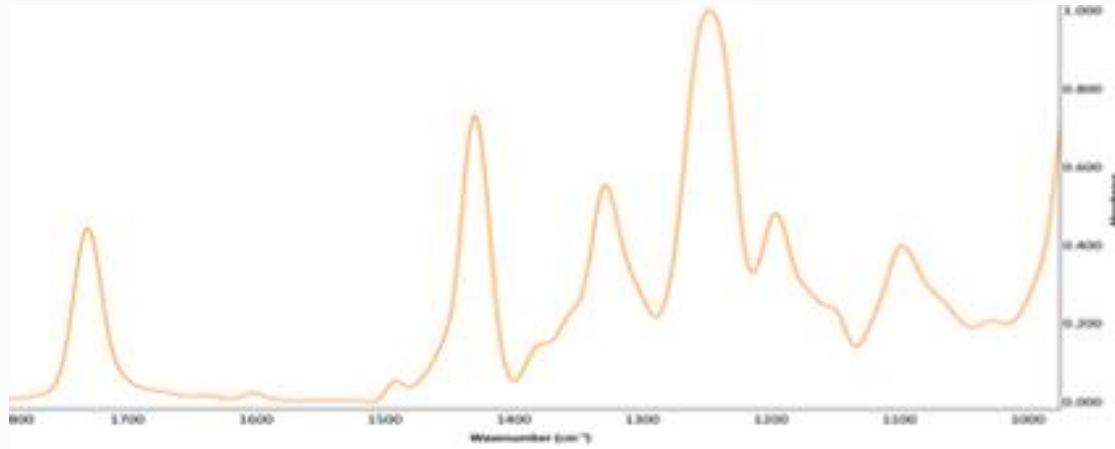
Plastyfikatory PCW

Plastyfikatory (zmiękczacze) są to substancje zmniejszające oddziaływania międzycząsteczkowe oraz zwiększające ruchliwość łańcuchów polimerowych. Skutkiem tego jest obniżenie temperatury zeszklenia, twardości i wytrzymałości przy jednoczesnym zwiększeniu elastyczności.

Najczęściej stosowanym plastykatorem jest

- ftalan di-(2-etyloheksyloy) (DEHP)
- ftalan dioktyloy (DOP)
- ftalan diizononyloy (DINP)
- ftalan diizodecyloy (DIDP)
- Ftalan diizobutyloy (DIBP)
- ftalan di-n-butyloy (DBP)
- ftalan benzobutyloy (BBP)

Metodyka badań

Badania migracji plastyfikatorów przeprowadzono z wykorzystaniem dwóch materiałów wykonanych z PCW takich jak:

- uszczelka trapeza
- folia przemysłowa charakteryzującą się wysoką zawartością plastyfikatorów (60% całkowitej masy).

Analiza chromatograficzna (GC-MS)

System dozowania

Dozownik split-splitless z automatycznym podajnikiem próbek

Tryb pracy

Bez podziału

Objętość dozowanej próbki

1 μ l

Temperatura dozownika

300°C

Gaz nośny

Hel

Kolumna chromatograficzna

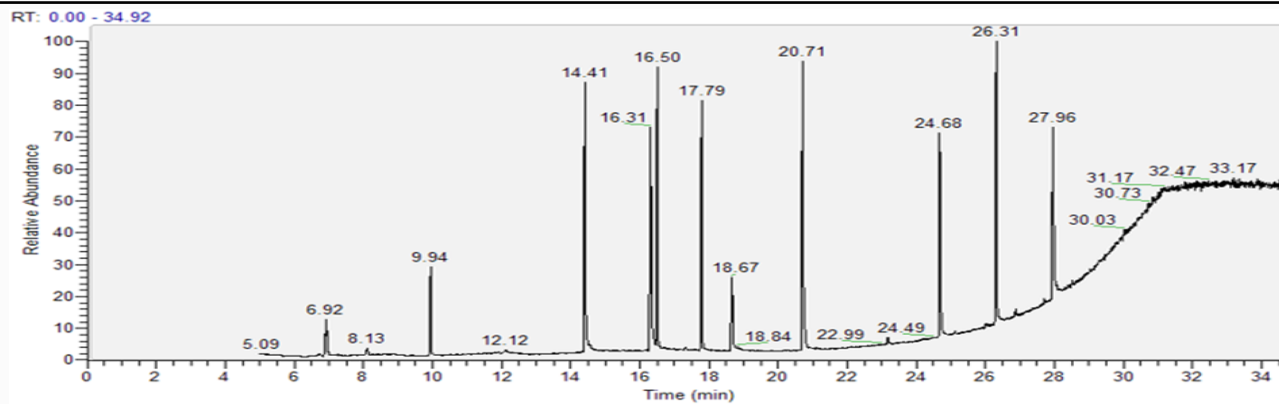
ZB-5MS plus (30m; 0,25mm; 0,25 μ m)

Prędkość przepływu gazu nośnego

1,0 ml/min

Program temperaturowy

40 °C (1 min) do 300 °C (5 min), 9 °C /min

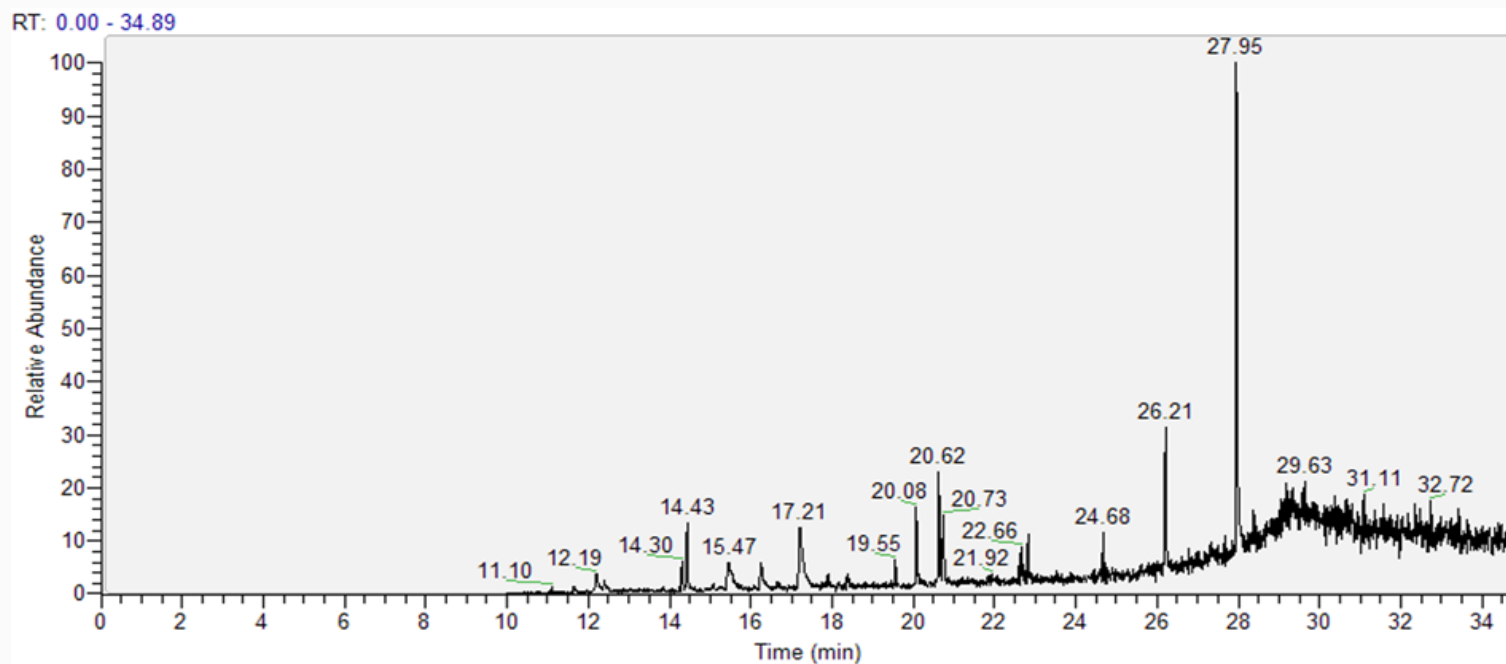
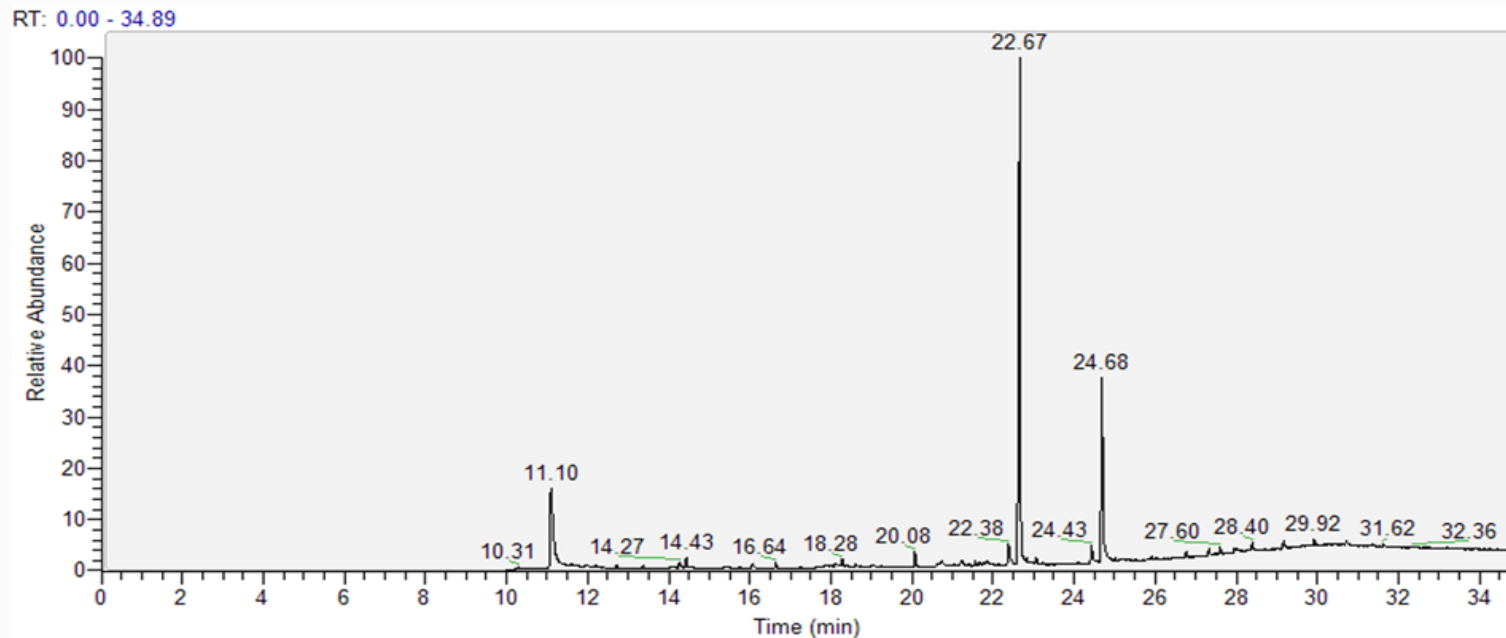
WYNIKI BADAŃ

Analiza chromatograficzna

PCW - uszczelka

Substancja	Czas retencji RT (min)
Benzotiazol	11.10
p-Fenylendiamina	22.67

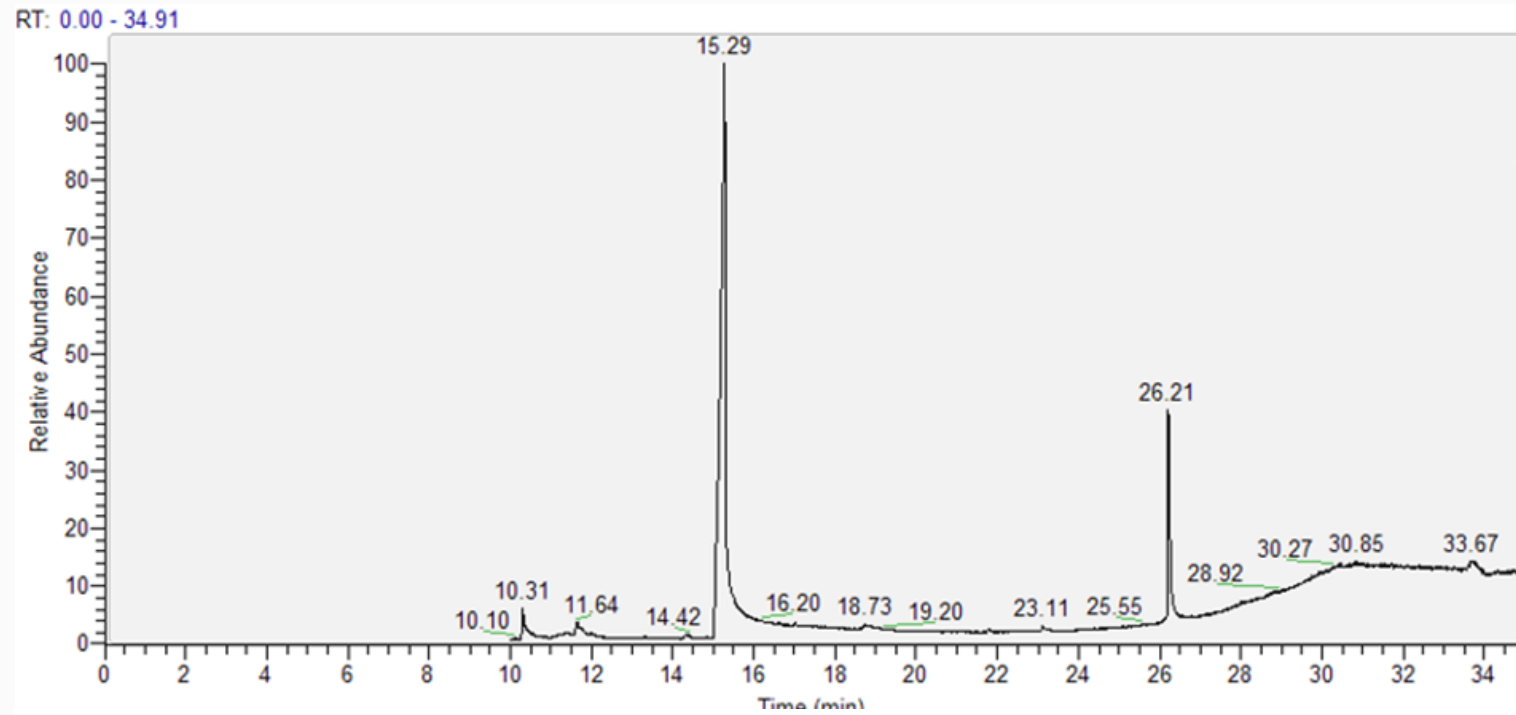
Substancja	Skrót	Czas retencji RT (min)
Ftalan dimetylu	DMP	14.43
Ftalan dietylu	DEP	16.21
Ftalan di-n-butylu	DBP	20.62
Ftalan benzylu butylu	BBP	24.68
Ftalan di(2-etyloheksylu)	DEHP	26.21
Ftalan di-n-oktylu	DOP	27.95

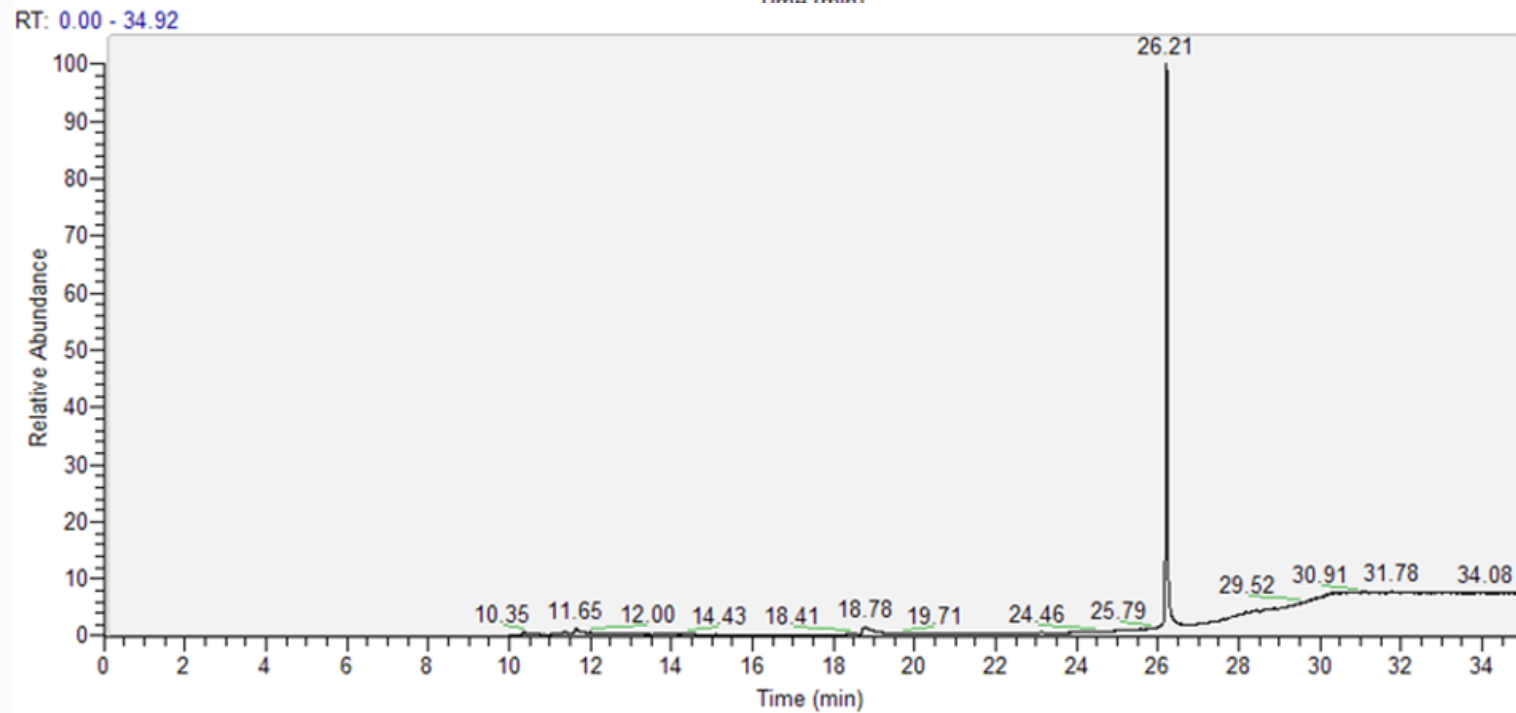
WYNIKI BADAŃ

Analiza chromatograficzna PCW – folia przemysłowa

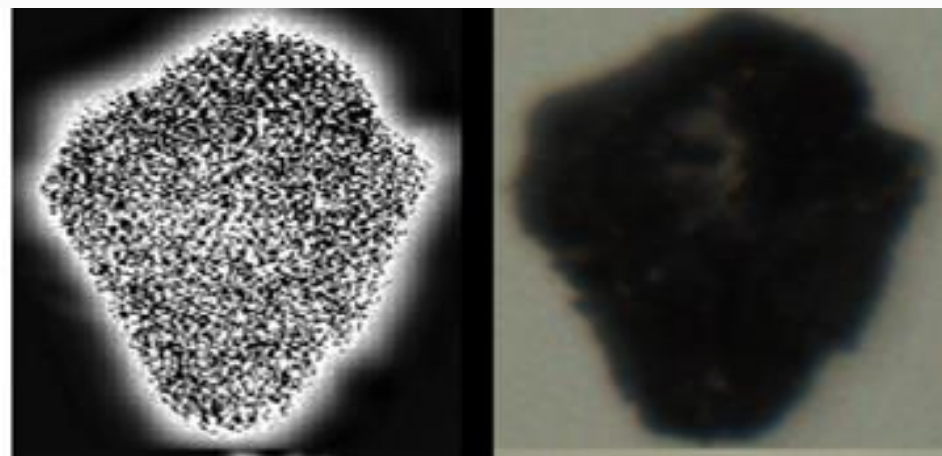
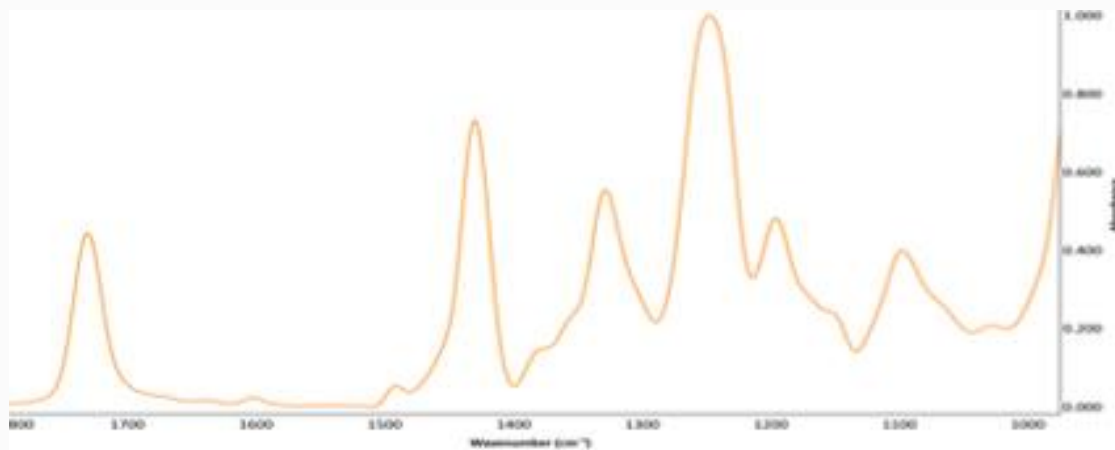
Substancja	Czas retencji RT (min)
Kwas benzoesowy	15.29

Substancja	Skrót	Czas retencji RT (min)
Ftalan di(2-etyloheksylu)	DEHP	26.21

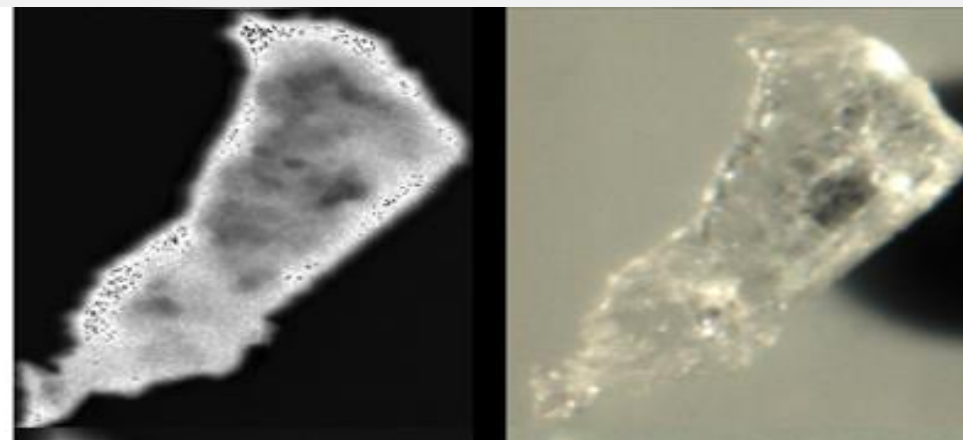

Analiza LDIR

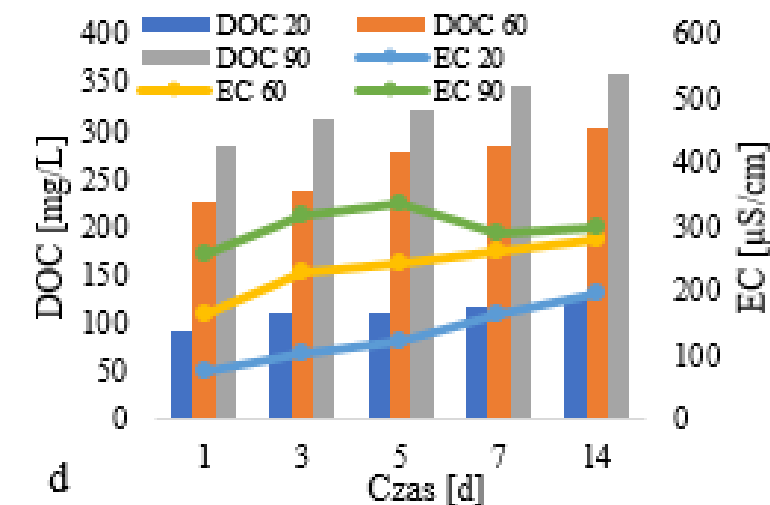
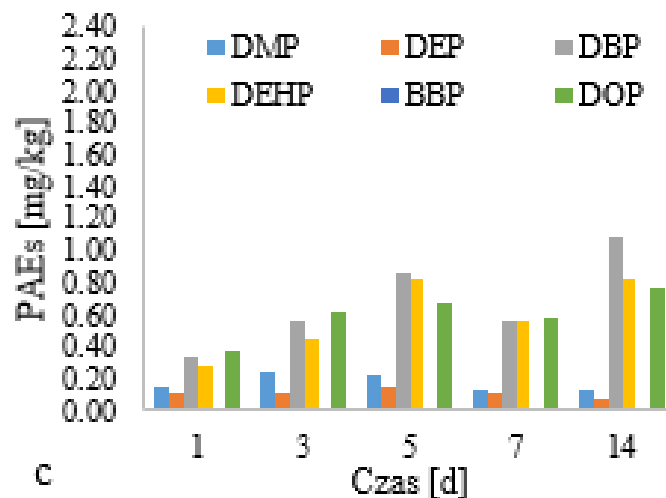
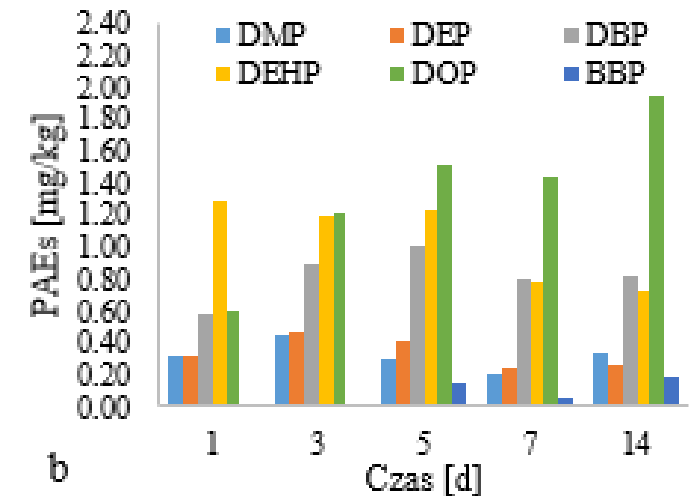
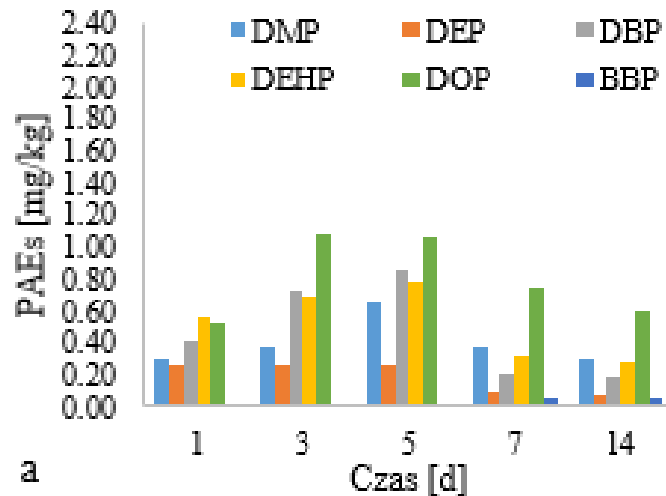
Parametr	Jednostka	Uszczelka	Folia
Szerokość	μm	964	1470
Wysokość	μm	898	3394
Średnica	μm	913	1932
Powierzchnia	μm ²	655025	2933100
Kolistość	-	0.67	0.35
Zwartość	-	0.96	0.82

WYNIKI BADAŃ

Emisja plastyfikatorów z uszczelki

- a) 20°C
- b) 60°C
- c) 90°C
- d) OWO i przewodnictwo właściwe

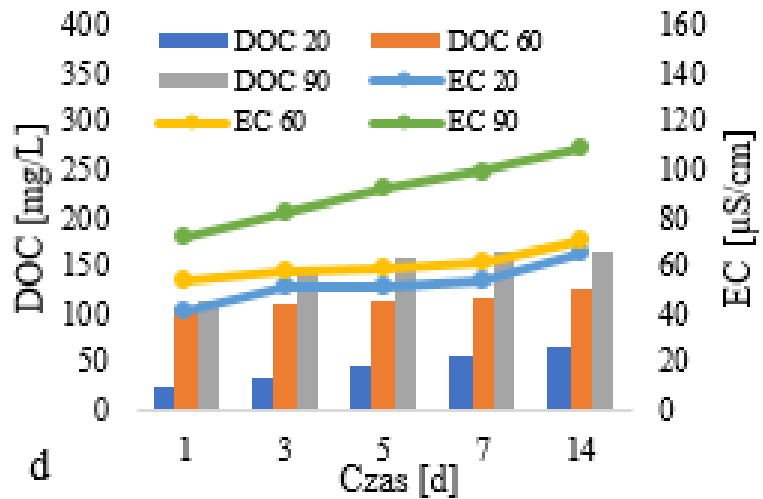
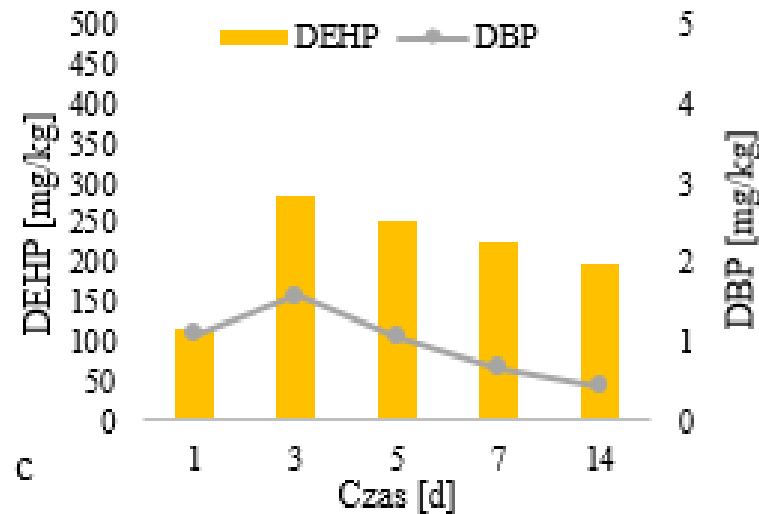
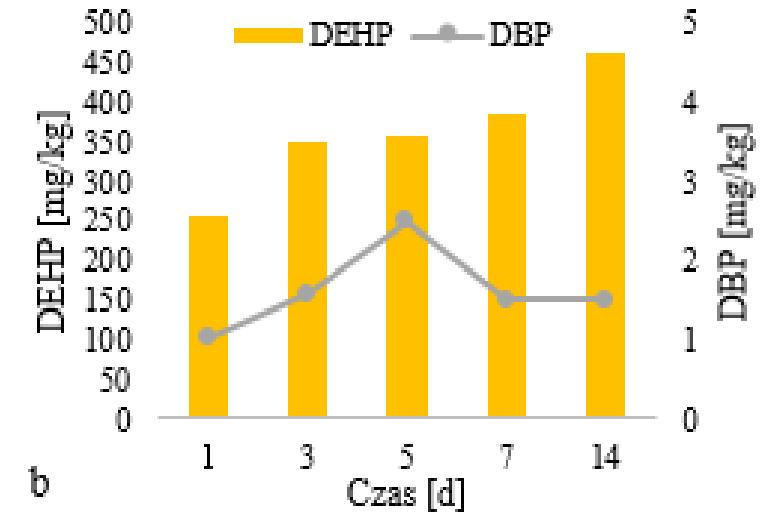
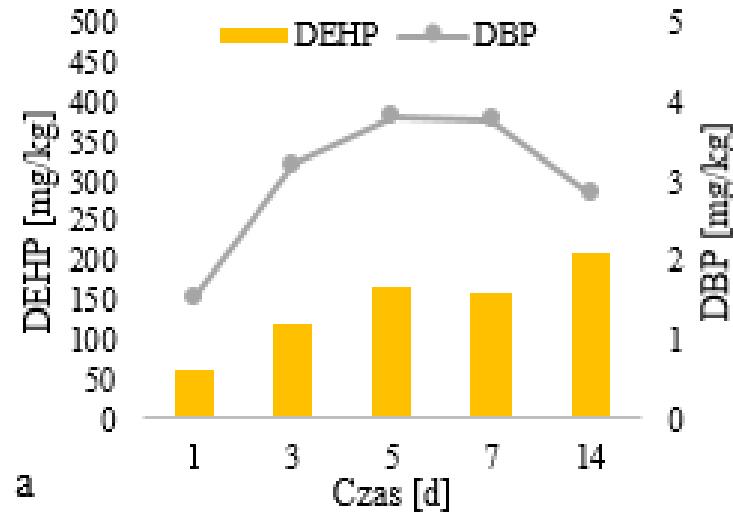

Wpływ temperatury i czasu

WYNIKI BADAŃ

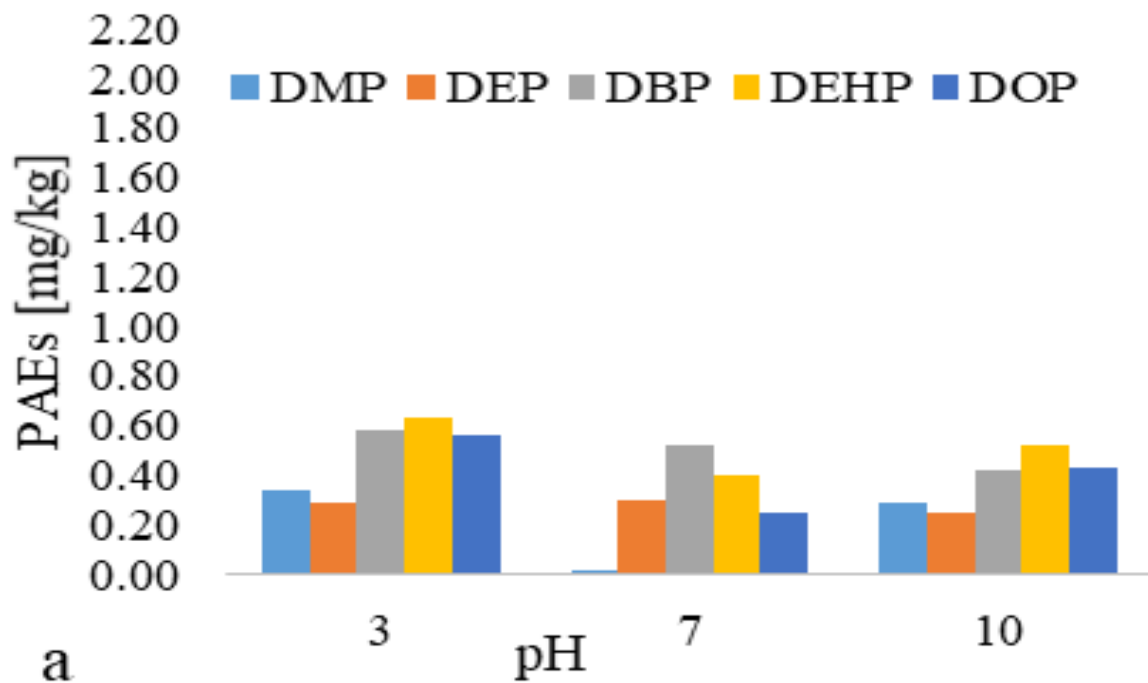
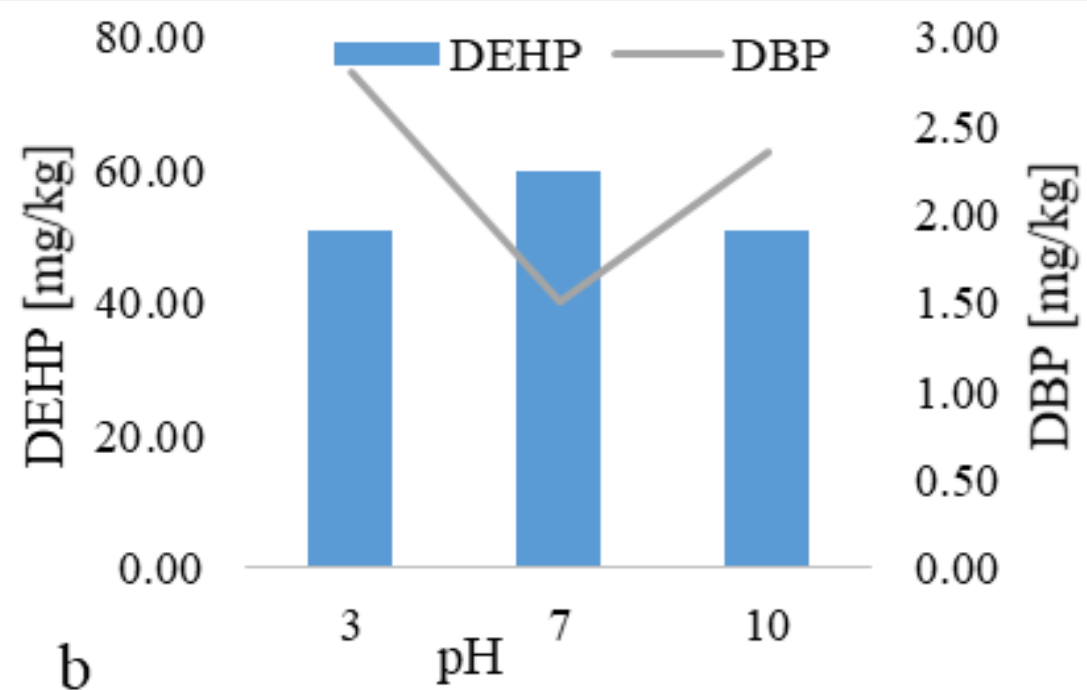
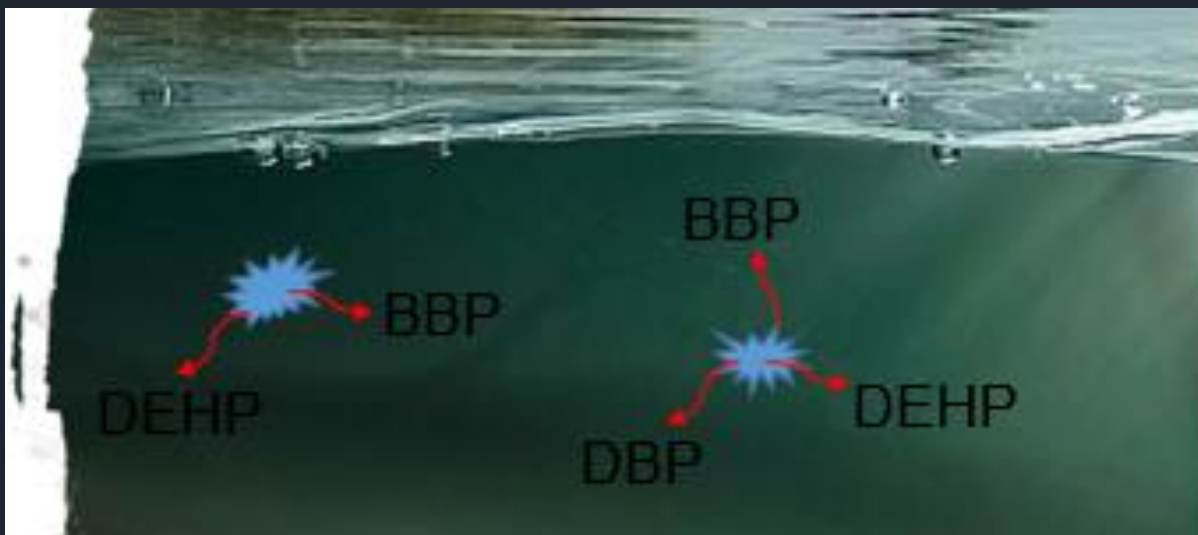
Emisja plastyfikatorów z folii przemysłowej

- a) 20°C
- b) 60°C
- c) 90°C
- d) OWO i przewodnictwo właściwe

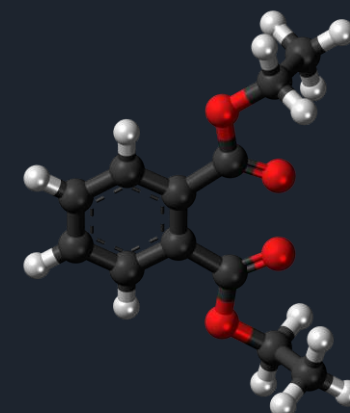

Wpływ temperatury i czasu

WYNIKI BADAŃ

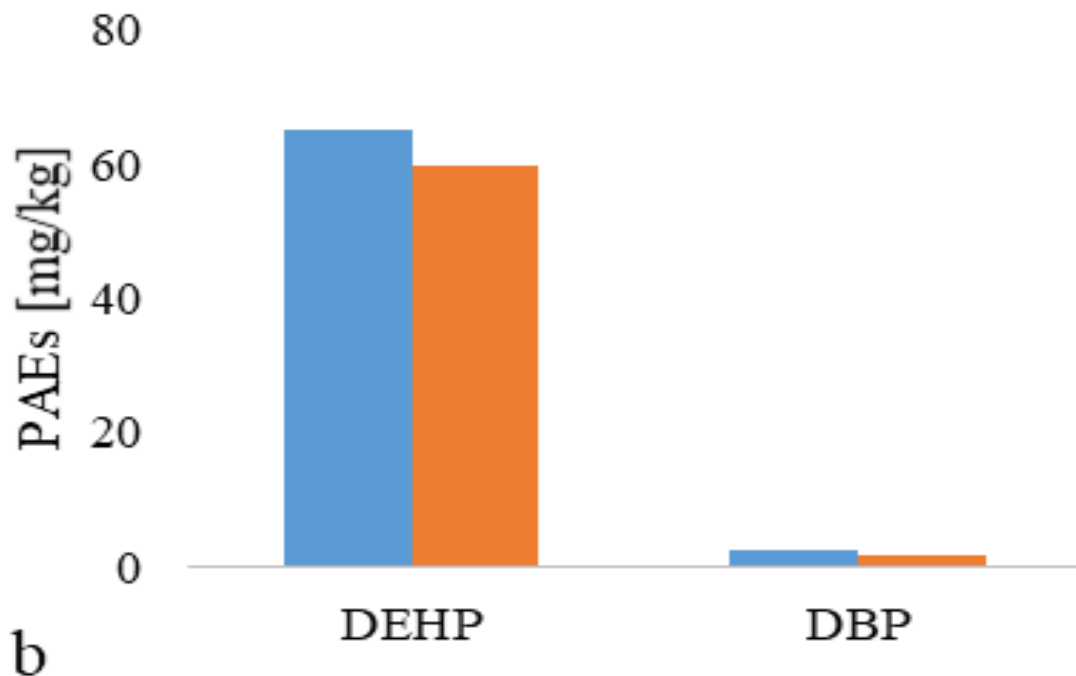
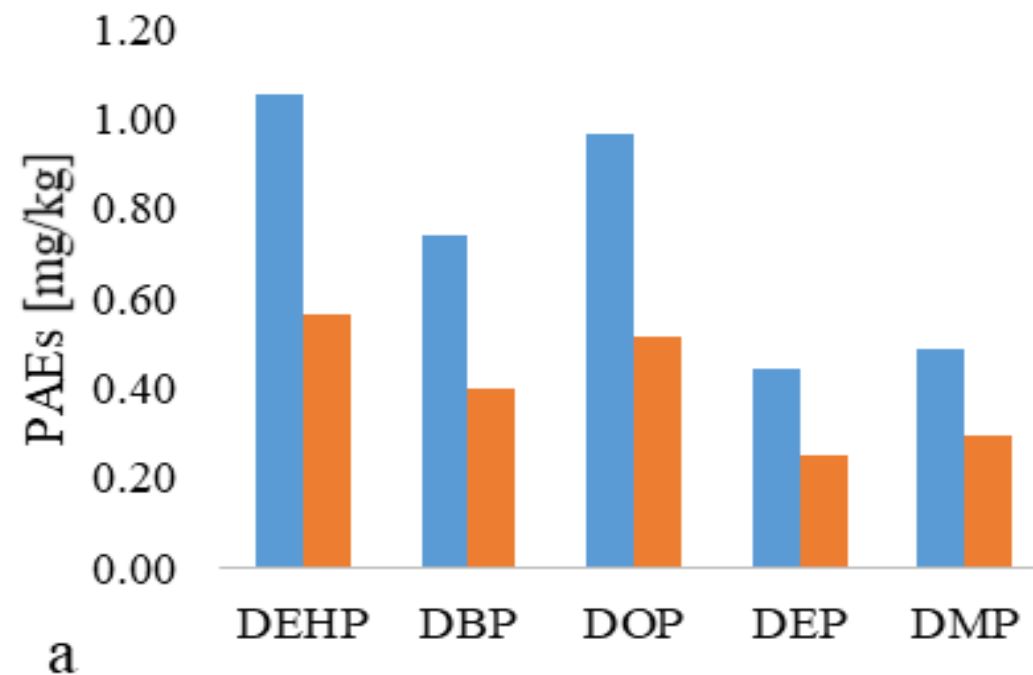
Wpływ pH

a) uszczelka; b) folia przemysłowa;
Parametry: 1d, 20°C

WYNIKI BADAŃ

Wpływ warunków hydrologicznych

a) uszczelka;
b) folia przemysłowa;
Parametry: 1d, 20°C

■ warunki dynamiczne
■ warunki statyczne

Wnioski

- ❑ Zanieczyszczenie cząstkami tworzyw sztucznych jest poważnym problemem środowiskowym o wymiarze globalnym.
- ❑ Emisja plastyfikatorów i degradacja polimerów to złożony proces, którego przebieg determinowany jest zarówno czynnikami środowiskowymi, jak i właściwościami fizykochemicznymi poszczególnych dodatków.
- ❑ Temperatura medium ma istotny wpływ na emisję analizowanych plastyfikatorów z tworzyw sztucznych. Wzrost temperatury z 20 °C do 60 °C skutkował większą emisją analizowanych plastyfikatorów. Natomiast dla temperatury 90 °C odnotowano niższe stężenia tych substancji, co mogło wynikać z ich rozkładu.
- ❑ pH środowiska reakcji nie miało istotnego wpływu na ilość wymywanych substancji z mikroplastików.